

Skúšobný poriadok pre Working test

1. Úvod

- a) Working test (WT) je súťaž za účelom zhodnotenia pracovných schopností rôznych plemien retrieverov bez použitia zveri.
- b) Retriever je nenahraditeľným pomocníkom poľovníka počas poľovačky. Cieľom WT je vybrať najlepšie psy, ktoré majú skutočnú schopnosť nájsť strelenú zver, dobrý temperament, dobrý marking, dobre používajú nos, preukazujú iniciatívu a majú mäkkú mordú.
- c) Pôsobenie vodcu na psa je potrebné považovať iba ako nenahraditeľný doplnok k týmto kvalitám, ktorý udržuje psa kludného pri chôdzi pri nohe alebo na stanovisku, alebo aby poslušne vykonal všetky povely vodcu, alebo aby sa nechal naviesť do príslušného priestoru dopadu zveri, ak tento dopad sám nevidel.

2. Organizácia WT

- a) WT musí byť navrhnuté osobou či osobami, ktoré majú praktické skúsenosti s prácou psa pri poľovačke. Každému psovi musí byť daná, ako je to len možné, rovnaká príležitosť s obmedzením vplyvu šťastia na minimum.
- b) Počas priebehu WT sa musia organizátori vždy pokúsiť simulovať situácie, ktoré môžu nastať počas poľovačky. Musia taktiež zaistiť, aby boli testy navrhnuté tak, aby podporovali dobrú prácu poľovného psa a nebránili psom v markingu alebo v preukázaní prirodzených pracovných schopností. Je veľmi dôležité, aby strelci a hádzači boli umiestnení s ohľadom na tieto fakty.
- c) Od skúšaného psa nesúceho aport sa nesmie vyžadovať, aby sa pohyboval v tesnej blízkosti iného psa.
- d) Organizátori a rozhodcovia musia dbať na bezpečie psov a nesmú požadovať prekonanie nebezpečných prekážok.

3. Riadenie WT

- a) Rozhodnutie rozhodcov je konečné. Účastníci nesmú otvorene spochybňovať rozhodnutie rozhodcu alebo kritizovať organizátora, terén alebo pomocníkov.
- b) Organizátor má možnosť vyradiť psy zo súťaže a má právo zamietnuť prihlášku.
- c) Organizátor môže obmedziť počet štartujúcich na WT, pričom v tomto prípade o práve súťažiť bude rozhodnuté podľa dátumu prijatia prihlášky.
- d) Všetci rozhodcovia musia mať praktické skúsenosti s prácou psa na poľovačke.
- e) Všetci vodcovia musia dodržiavať pokyny rozhodcov, ktorí sú oprávnení vylúčiť z WT ktoréhokoľvek psa, ktorého vodca sa nimi neriadi alebo zámerne ruší iného súťažiaceho, alebo jeho psa.
- f) Žiadny z návštevníkov WT sa nesmie pohybovať s hárajúcou fenou v mieste konania WT alebo znečistiť akékoľvek miesto, ktoré bude použité súťažiacimi psami.
- g) Žiadny pes nesmie mať v priebehu súťaže obojok.
- h) Žiadna osoba nesmie fyzicky trestať alebo kruto zaobchádzať so psom, pokiaľ sa nachádza v priestore skúšok WT. Také chovanie bude potrestané (po rozhodnutí rozhodcami) diskvalifikáciou.

4. Rozhodovanie

- a) WT sú rozdelené do 4 výkonnostných tried: WT E – beginner, WT L – novice, WT M – intermediate, WT S – open. Pes, ktorý v jednej triede získal trikrát hodnotenie výborný, musí nabudúce štartovať vo vyššej triede. Toto neplatí v triede S – open, kde pes môže štartovať bez obmedzenia. Ak sa pes kvalifikoval do vyššej triedy, návrat do nižšej triedy už nie je možný. Popis jednotlivých tried je uvedený v prílohe č. 1 k Skúšobnému poriadku.
- b) Na skúšobnú disciplínu privedie vodca psa na vôdzke, rozhodca potom vysvetlí, čo sa od neho očakáva. Rozhodca musí zaistiť, aby boli diváci v primeranej vzdialenosti od priestoru skúšok.
- c) Rozhodcovia dajú psom príležitosť pracovať tak dlho, ako to bude potrebné a bude ich pritom dobre vidieť, že sú pri chuti. Hľadajú sa psy, ktorí budú potrebovať najmenej navádzania a z hľadiska špecifických vlôh

retrieverov sa najviac budú páčiť.

- d) U všetkých plemien retrieverov je potrebný dobrý marking s pohotovým uchopením aportu a rýchlym návratom. Rozhodca nebude tvrdo penalizovať psa za upustenie aportu z dôvodu opätovného pevného uchopenia, ale nesmie to byť zamenené s nedbalým prinášaním. Psy, ktoré ukážu schopnosť zapamätania si miesta dopadu a samostatnej práce, by mali byť umiestnené vyššie ako psy, ktoré musia byť navádzané k miestu dopadu.
- e) Vylučujúce chyby a chyby, ktoré vedú k nulovému hodnoteniu, diskvalifikujú psa pre udelenie akejkoľvek ceny.
- f) Rozhodcovia sú oprávnení neudelieť žiadnu cenu alebo umiestnenie, pokiaľ podľa ich názoru zúčastnené psy nepreukázali požadovanú úroveň.
- g) Každá disciplína je ohodnotená bodmi.

5. Špecifické pokyny

- a) Na začiatku štartu WT sa musí rozhodca ubezpečiť, že štartujúce psy majú správne štartovné čísla.
- b) Retriever musí byť kľudný pri výstrele a dopade aportu a prinášať na povel. Psy by mali byť testované aj z prinášania z vody a dohľadávky. Pes musí byť kľudný pri nohe a chodiť na voľno.
- c) Počas WT budú použité iba štandardné zelené dummy (500 g), okrem použitia dummy launchera, ak bude použitý.
- d) Pokiaľ je odhadzovaný dummy a súčasne sa strieľa, potom musí strelba predchádzať odhodneniu dummy, pričom strelec stojí nie ďalej ako približne 35 metrov od aportu. Pri blinde je použitie zbrane voliteľné. Na strelbu sa obyčajne používajú pištole s kalibrom 6 mm.
- e) WT by mali obsahovať najmenej 4 disciplíny.
- f) Vzdialenosť aportu by nemala presiahnuť viac ako 150 metrov.
- g) **Plusové body:** dobrá ovládateľnosť – odovzdanie aportu – chuť – prirodzená schopnosť zapamätať si dopad aportu a dohľadávka – nos – tiché navádzanie – rýchlosť pri prinášaní aportov – štýl.
- h) **Ťažké chyby:** zlá ovládateľnosť a zbytočné rušenie okolia – zlá práca pri nohe – zlá schopnosť markingu a zapamätania si dopadu – nadmerná závislosť na vodcovi – nesústredenosť a vyžadovanie si pozornosti vodcu na stanovisku – hlasité navádzanie – nedbalé prinášanie – pomalá práca bez veľkej iniciatívy.
- i) **Chyby vedúce k nulovému hodnoteniu:** prenasledovanie zveri – hľadanie s dummy v morde – zamieňanie – neochota vstúpiť do vody – neúspech pri aporte – strach zo strelby – neovládateľnosť – vyrážanie – kňučanie – štekánie. Pokiaľ pes urobí chybu, dostáva 0. Tímu je povolené dokončiť ostávajúce disciplíny.
- j) **Vylučujúce chyby:** agresívne chovanie – tvrdá morda – fyzické trestanie psa.
- k) S vylučujúcou chybou už nesmie pes vo WT pokračovať.

Príloha č.1 k Skúšobnému poriadku

Pri posudzovaní psa rozhodca pozoruje, ako chodí pes pri nohe, ako je pokojný na stanovišti, ako používa nos, ako dokáže hľadať, aký má marking, ako uchopí dummy, prinesie a odovzdá, ako je ovládateľný a ako spolupracuje s vodcom. Na hodnotenie majú vplyv aj vrodené vlastnosti.

Trieda E

Základy poslušnosti

Pes musí preukázať, že je kludný, reaguje na povely vodcu (povelová technika nie je určená, každý vodca používa vlastné povely) a aj bez vôdzky chodí korektne vedľa nohy vodcu. Cieľom je overiť, že pes je schopný doprevádzať svojho vodcu bez toho, aby ho obmedzoval v pohybe a pozornosti aj v situácii, kedy je rušený prirodzenými vplyvmi okolia (simulované odhadzovaním dummy, pre ktoré pes nie je vyslaný). Psy môžu byť skúšané aj vo dvojiciach – nejedná sa však o klasický walk-up.

Marking

Pes musí preukázať, že je pozorný, sústredený, schopný zapamätať si miesto dopadu odhodeneho dummy tým, že dummy na povel rýchlo nájde a korektne prinesie. Vodca môže vyslať psa až na pokyn rozhodcu, do tejto doby pes sedí alebo ide vedľa nohy vodcu. Pri markingu môže byť vyžadované aj prekonanie terénnej prekážky – cesty, terénneho prechodu, krovia, atď.

Marking – voda

Po výstrele je dummy vhodený do vody alebo na protiľahlý breh. Pes musí preukázať, že vie korektne plávať. Dopáva k apertu, uchopí ho, a čo najpriamejšou cestou pláva späť. Na brehu potom predá dummy do ruky vodcu. Prevedenie a hodnotenie je rovnaké ako pri markingu na suchu.

Dvojitý marking – double marking

Pes si musí zapamätať dve miesta, kam bol dummy odhodенý. Poradie pre prinesenie určí rozhodca. Používajú sa veľké uhly až 180°.

Memory marking

Tu sa skúša pamäť psa zapamätať si miesto dopadu dummy. Dummy je odhodенý ako pri markingu, vodca však po odhodení dummy prejde so psom na iné miesto a vyšle ho až po určitej dobe. Je možná aj obmena, keď pri návrate z markingu, bez toho aby to pes videl, je na to isté miesto odhodенý ďalší dummy. Po odovzdaní prvého dummy, je pes vyslaný pre druhý.

Dohľadávka

Vo vhodnom priestore je pohodených niekoľko dummy, vodca ani pes nesmie vidieť odhodenie dummy. Na pokyn rozhodcu vyšle vodca psa k dohľadávaniu dummy. Rozhodca stanoví hranicu priestoru, pozdĺž, ktorého sa môže vodca pri práci pohybovať. Rozhodca stanoví koľko dummy musí pes priniesť. V tejto triede by pracovná vzdialenosť medzi psom a dummy nemala presiahnuť 40 metrov.

Trieda L

V tejto triede môžu byť preskúšané všetky disciplíny z triedy E a ďalej nasledujúce typy úloh. Od tejto triedy je už možné zaradiť do úloh aj rušivé momenty. V tejto triede je prvýkrát skúšaný aj jednoduchý handling prevažne na krátku vzdialenosť, t.j. spôsob navádzania psa do priestoru, kde je dummy, v prípade, keď pes odhodenie nevidel, ale vodcovi je miesto, kde dummy leží rozhodcom popísané.

Poloblind

Dummy je odhodенý alebo položený tak, aby to vodca ani pes nevideli. Rozhodca vodcovi vysvetlí, kde je dummy a vodca potom musí psa do tohto priestoru naviesť za použitia akustických (hlas, tón píšťalky) a vizuálnych (navádzanie rukou, smerovanie rukou) povelov, pričom sám musí ostať na mieste odkiaľ bol vyzvaný k vypusteniu psa. V tejto triede pri poloblinde pomocník smerom k miestu, kde leží dummy, vystrelí. Vzdialenosť strelca od položeného dummy by nemala byť väčšia ako 35 metrov.

Walk-up

Tu sa skúša klúd v spojení s aportovaním. Skupina vodcov so psami postupuje v jednej línii terénom. Po výstrele je odhodенý dummy a všetci vodcovia so psami zostanú stát'. Na pokyn rozhodcu vyšle vyzvaný vodca svojho psa k hľadaniu dummy. V priebehu tohto hľadania musia ostatní psi zostať v absolútnom klúde vedľa nohy svojho vodcu. Postupne sú vyskúšaní všetci psi. V tejto triede by pracovná vzdialenosť medzi psom a dummy nemala presiahnuť 60 metrov.

Trieda M

V tejto triede môžu byť preskúšané všetky disciplíny z tried E a L a ďalej nasledujúce typy úloh. Možné sú samozrejme akékoľvek kombinácie úloh.

Viacnásobný marking

Skúša sa schopnosť psa zapamätať si viac miest dopadu dummy. Pes pracuje až na pokyn rozhodcu a dummy prináša v poradí stanovenom rozhodcom.

Blind

Dummy je odložený alebo položený tak, aby to vodca ani pes nevideli. Rozhodca vodcovi vysvetlí, kde je dummy a vodca potom musí psa do tohto priestoru naviesť za použitia akustických (hlas, tón píšťalky) a vizuálnych (navádzanie rukou, smerovanie rukou) povelov, pričom sám musí ostať na mieste odkiaľ bol vyzvaný k vypusteniu psa. Miesto dopadu dummy nemusí byť označené výstrelom.

Spoločný pohon

Psi stoja na okraji pohonu. Pomocníci a honcovia s lomozom natláčajú zver na líniu vodcov so psami. Strelená zver je nahradená hádzanými dummy. Psy musia celé dianie v klúde pozorovať a zapamätať si miesto dopadu dummy. Po skončení pohonu sú psy jednotlivito vyslané, aby dummy po jednom pozbierali. Psy môžu byť vysielané aj pre blindy položené na iných miestach, ako na ktorých prebehol pohon. Vtedy pohon plní funkciu rušivého momentu. Dummy, ktoré dopadnú do bezprostrednej blízkosti psov zoberú pomocníci.

V tejto triede by pracovná vzdialenosť medzi psom a aportom nemala presiahnuť 80-100 metrov.

Trieda S

V tejto najvyššej triede je možné použiť akúkoľvek disciplínu stanovenú pre predchádzajúce triedy. Nie je